

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 16. januar 2013.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 16. januara 2013.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA IZDAVANJE NALOGA *SUBPOENA*
AMBASADORU HALLU**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* ambasadoru Hallu", podnesenom 10. decembra 2012. (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Kontekst i argumentacija

1. Optuženi u Zahtjevu od Pretresnog vijeća traži da na osnovu pravila 54 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) izda nalog *subpoena* ambasadoru Tonyju Hallu (dalje u tekstu: ambasador Hall) da pristupi Sudu radi svjedočenja u postupku izvođenja dokaza odbrane 25. februara 2013.¹

2. Optuženi tvrdi da je uložio razumne napore da obezbijedi dobrovoljnu saradnju ambasadora Halla.² On tvrdi da je ambasador Hall prvobitno pristao da svjedoči i da je njegovom timu odbrane dao izjavu koju je potpisao.³ Međutim, kada je zatim ambasador Hall u dva navrata kontaktiran, obavijestio je pravnog savjetnika optuženog, g. Petera Robinsona da je nakon reakcija "rodbine i prijatelja, aktivista iz oblasti ljudskih prava, koji izričito smatraju da ne bi trebao svjedočiti u ime dr Karadžića" odlučio da ne svjedoči.⁴ Optuženi takođe tvrdi da je tužilaštvo odbilo njegov zahtjev za uvrštavanje izjave ambasadora Halla u spis (dalje u tekstu: Izjava).⁵

3. Optuženi tvrdi da postoje razumni razlozi da se smatra da ambasador Hall raspolaže informacijama koje suštinski mogu da pomognu njegovoj odbrani.⁶ On tvrdi da je kao kongresmen Sjedinjenih Američkih Država (dalje u tekstu: SAD), ambasador Hall bio u Bosni i Hercegovini (dalje u tekstu: BiH) 1995. godine gdje se sastao s humanitarnim organizacijama i iz prve ruke dobio podatke u vezi s pitanjem ljudskih prava.⁷ Optuženi tvrdi

---

¹ Zahtjev, par. 1-2, 15.

² Zahtjev, par. 5, 9.

³ Zahtjev, par. 5.

⁴ Zahtjev, par. 5-7.

⁵ Zahtjev, par. 6, 14.

⁶ Zahtjev, par. 10.

⁷ Zahtjev, par. 11.

da je ambasador Hall došao na Pale gdje se sastao s njim 30. jula 1995. uveče.⁸ Prema Zahtjevu, optuženi je na prijedlog ambasadora Halla dozvolio da u Sarajevo uđu konvoji s hranom, kojima je ulaz u grad bio blokiran.⁹ Optuženi tvrdi da u to vrijeme ambasador Hall nije znao da li je konvoj s hranom mogao da uđe u Sarajevo, a to je saznao tek dvije godine kasnije kada je ambasador Hall bio na sastanku s ljudima s Balkana u Bledu, u Sloveniji.¹⁰ Tom prilikom, ambasador Hall je pomenuo svoj susret s optuženim, a jedan od učesnika tog sastanka rekao je ambasadoru Hallu da je bio u Sarajevu kada je propušten jedan konvoj i da mu tada nije bilo jasno zašto ga je optuženi najednom pustio da uđe.¹¹ Optuženi tvrdi da se od ambasadora Halla očekuje da svjedoči da zna da je "dr Karadžić optužen za mnoga kršenja ljudskih prava tokom rata, ali da je tog konkretnog dana učinio nešto jako dobro".¹²

4. Optuženi tvrdi da je svjedočenje ambasadora Halla relevantno za pobijanje tvrdnji iznesenih u paragrafu 14(j) Treće izmijenjene optužnice (dalje u tekstu: Optužnica) da je on "nalaga[o] [i/ili odobravao] ograničavanje[...] dostav[e] humanitarn[e] pomoć[i] enklavama bosanskih Muslimana i/ili bosanskih Hrvata".¹³ On tvrdi da je ambasadorovo svjedočenje neophodno zato što optuženi "nema na raspolaganju drugih svjedoka nesrba koji mu mogu pomoći da pobije te tvrdnje, a pogotovo ne nekoga tako vjerodostojnog i s takvim statusom kao što je ambasador Hall".¹⁴

5. Optuženi traži da se Zahtjev uruči SAD-u i ambasadoru Hallu i da se oboje pozovu da odgovore na Zahtjev, ako to žele".¹⁵

6. Dana 17. decembra 2012, Vijeće je uputilo "Poziv Sjedinjenim Američkim Državama (dalje u tekstu: Poziv) da odgovore na Zahtjev do 14. januara 2013. Vijeće je takođe zatražilo od SAD-a da ambasadora Halla obavijesti o postojanju Zahtjeva.¹⁶

7. Dana 21. decembra 2012, tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev za izdavanje naloga *subpoena* ambasadoru Hallu" (dalje u tekstu: Odgovor). Tužilaštvo u Odgovoru tvrdi da Zahtjev treba da bude odbijen zato što izdavanje naloga *subpoena* nije

---

⁸ Zahtjev, par. 12.

⁹ Zahtjev, par. 12.

¹⁰ Zahtjev, par. 13.

¹¹ Zahtjev, par. 13.

¹² Zahtjev, par. 13.

¹³ Zahtjev, par. 14.

¹⁴ Zahtjev, par. 14.

¹⁵ Zahtjev, par. 16.

potrebno i zato što tražene informacije mogu biti pribavljene drugim sredstvima.¹⁷ Tužilaštvo dalje tvrdi da Zahtjev "zanemaruje upozorenja Pretresnog vijeća u vezi s pravno neosnovanim ili neprimjerenim korištenjem naloga *subpoena*, budući je to praksa kojom se troše vrijeme i resursi Pretresnog vijeća, tužilaštva i tima odbrane".¹⁸

8. Tužilaštvo tvrdi da nalog *subpoena* nije potreban zato što informacije koje optuženi želi dobiti od ambasadora Halla ne pomažu suštinski njegovoj odbrani, budući da su konsistentne sa stavom tužilaštva i da zapravo govore u prilog tezi tužilaštva "da su optuženi i drugi članovi vodstva bosanskih Srba regulisali količinu humanitarne pomoći za Sarajevo, ali je nisu sasvim ograničavali".¹⁹ Tužilaštvo dalje tvrdi da radnje optuženog u vezi s dozvoljavanjem ulaza konvoju s hranom ne pobijaju tvrdnju iz paragrafa 14(j) Optužnice.²⁰ Prema argumentaciji tužilaštva, dokazi ambasadora Halla zapravo pokazuju da je optuženi imao *de jure* i *de facto* kontrolu nad jedinicama VRS-a koje su zaprečavale ulaz humanitarne pomoći u Sarajevo.²¹

9. Tužilaštvo dalje tvrdi da postoje "opsežni dokazi koji govore u prilog uglavnom neosporenoj tvrdnji da su optuženi i vodstvo bosanskih Srba u različite svrhe odobravali pristup nekim humanitarnim konvojima Sarajevu".²² Tužilaštvo dalje kaže da je optuženi propustio da pokaže zašto mu je, imajući u vidu mnoge slične situacije u kojima je učestvovao u odobravanju pristupa humanitarnim konvojima, sada potrebno da predoči ove konkretne dokaze.²³

10. Tužilaštvo tvrdi da optuženi nije zatražio da ono sporazumno prihvati informacije koje se traže od ambasadora Halla i da bi ono, pošto je predložena Izjava ambasadora Halla uglavnom uvelike konzistentna s tezom tužilaštva, razmotrilo mogućnost takvog sporazuma o nespornim činjenicama.²⁴ Tužilaštvo tvrdi da je ovo još jedan faktor iz kojeg se vidi da optuženi nije pokazao da je svjedočenje ambasadora Halla potrebno.²⁵

---

¹⁶ Poziv, str. 2.

¹⁷ Odgovor, par. 1.

¹⁸ Odgovor, par. 1.

¹⁹ Odgovor, par. 1, 6.

²⁰ Odgovor, par. 8.

²¹ Odgovor, par. 9.

²² Odgovor, par. 10.

²³ Odgovor, par. 11.

²⁴ Odgovor, par. 12, 20.

²⁵ Odgovor, par. 12.

11. Tužilaštvo dalje tvrdi da je optuženi, čak da je uspio da pokaže da će informacije sadržane u Izjavi ambasadora Halla suštinski pomoći njegovoj odbrani, svejedno propustio da pokaže da te iste informacije ne mogu biti pribavljene drugim sredstvima.²⁶ Tužilaštvo tvrdi da ima više drugih potencijalnih svjedoka koji mogu pružiti informacije koje traži optuženi, i da je očigledno da nisu uloženi nikakvi naponi da se te informacije dobiju od tih potencijalnih svjedoka prije nego što je traženo izdavanje naloga *subpoena*.²⁷ Tužilaštvo tvrdi da Zahtjev treba da bude odbijen zato što traženje naloga *subpoena* nije "metod posljednjeg sredstva".²⁸

12. Tužilaštvo dalje tvrdi da Zahtjev lažno prikazuje komunikaciju između pravnog zastupnika optuženog i tužilaštva.²⁹ Ono navodi da "optuženi lažno navodi u Zahtjevu da je tužilaštvo odbilo da pismenim putem postigne sporazum u vezi sa prihvatanjem tih informacija".³⁰ Tužilaštvo tvrdi da optuženi nikada nije ponudio, niti je tužilaštvo shodno tome odbilo, da sporazumno prihvati informacije iz Izjave.³¹ Tužilaštvo u Odgovoru kaže da je "pozvano" da pristane na prihvatanje Izjave bez dolaska ambasadora Halla u Haag na unakrsno ispitivanje.³² Tužilaštvo je "podsjetilo optuženog na ono što već zna ili je trebalo da zna, naime da takav prijedlog predstavlja povredu pravila 92bis Pravidnika jer se Izjava gotovo isključivo odnosi na djela i ponašanje optuženog".³³

13. Dana 8. januara 2013, Vlada SAD-a odgovorila je na Poziv i obavijestila Vijeće da neće podnijeti nikakav konkretan odgovor na Zahtjev.

II. Mjerodavno pravo

14. Pravilo 54 Pravidnika predviđa da pretresno vijeće može izdavati naloge *subpoena* "koji su potrebni za vršenje istrage ili pripremu i vođenje suđenja". Nalog *subpoena* se smatra "potrebim" u smislu pravila 54 ukoliko je pokazana legitimna forenzička svrha za pribavljanje informacija:

---

²⁶ Odgovor, par. 13-14.

²⁷ Odgovor, par. 15-18.

²⁸ Odgovor, par. 19.

²⁹ Odgovor, par. 19.

³⁰ Odgovor, par. 19.

³¹ Odgovor, par. 19.

³² Odgovor, par. 19.

³³ Odgovor, par. 19, gdje se upućuje na Odluku po Zahtjevu optuženog za prihvatanje dopunske izjave na osnovu pravila 92bis (Mile Janjić), 25. juni 2012; Odgovor, Dodatak A.

Podnosilac zahtjeva za izdavanje naloga *subpoena* [prije ili tokom suđenja bi morao] dokazati da postoje razumne osnove za vjerovanje [da postoje dobri izgledi] da će potencijalni svjedok pružiti informacije koje će suštinski pomoći podnosiocu zahtjeva u pogledu jasno navedenih pitanja na predstojećem suđenju.³⁴

15. Da bi se ispunio uslov legitimne forenzičke svrhe, može se ukazati potreba da podnosilac zahtjeva predoči informacije o određenim faktorima kao što su funkcija koju je potencijalni svjedok obavljao u vezi s događajima o kojima je riječ, odnosi koji su eventualno postojali između svjedoka i optuženog, svaka mogućnost koju je svjedok imao da posmatra ili da sazna za te događaje, te svaka izjava koju je svjedok dao tužilaštvu i drugim licima u vezi s njima.³⁵

16. Čak ako se Pretresno vijeće uvjeri da je podnosilac zahtjeva ispunio uslov legitimne forenzičke svrhe, izdavanje naloga *subpoena* može biti neprimjereno ako se do traženih informacija može doći na drugi način.³⁶ Najzad, podnosilac zahtjeva mora pokazati da je učinio razumne pokušaje da obezbijedi dobrovoljnu saradnju potencijalnog svjedoka i da u tome nije bio uspješan.³⁷

17. Nalozi *subpoena* ne smiju se izdavati olako budući da njihovo izdavanje za sobom povlači upotrebu prisilnih mjera i može dovesti do nametanja krivičnih sankcija.³⁸ Stoga je potrebna diskreciona ocjena pretresnog vijeća za izdavanje naloga *subpoena*, kako bi se osiguralo da se prinudni mehanizam naloga *subpoena* ne zloupotrebljava i/ili ne koristi kao dio procesne taktike.³⁹ U biti se *subpoena* ne bi trebala smatrati metodom posljednjeg sredstva.⁴⁰

³⁴ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; *Tužilac protiv Krstića*, predmet br. IT-98-33-A, Odluka po molbi da se izdaju subpoenae, 1. juli 2003. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krstić*), par. 10 (citati izostavljeni); *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po zahtevu dodeljenih branilaca da Tony Blair i Gerhard Schröder svedoče i da se s njima pre svedočenja obavi razgovor, 9. decembar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*), par. 38.

³⁵ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; Odluka u predmetu *Krstić*, par. 11; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 40.

³⁶ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 41.

³⁷ *Tužilac protiv Perišića*, predmet br. IT-04-81-T, Odluka po Zahtevu tužilaštva za izdavanje naloga *subpoena ad testificandum*, 11. februar 2009., par. 7; *Tužilac protiv Simbe*, predmet br. ICTR-01-76-T, Odluka po zahtevu odbrane za izdavanje naloga *subpoena* za svjedoka SHB, 7. februar 2005., par. 3.

³⁸ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-AR73.9, Odluka po interlokutornoj žalbi, 11. decembar 2002., par. 31.

³⁹ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6, 10.

⁴⁰ V. *Tužilac protiv Martića*, predmet IT-95-11-PT, Odluka po Dodatnom podnesku tužilaštva u vezi sa Zahtevom tužilaštva od 3. juna 2005. za izdavanje Naloga *subpoena*, povjerljivo i *ex parte*, 16. septembar 2005, par. 12: "Takve mere [naloge *subpoena*] treba primenjivati oprezno i samo ako na raspolaganju ne stoje druge, manje nametljive mere, koje bi verovatno obezbedile efekat koji datom merom pokušava da se postigne".

III. Diskusija

18. Što se tiče merituma Zahtjeva, Vijeće zaključuje da je optuženi uložio razuman napor da obezbijedi dobrovoljnu saradnju ambasadora Halla.⁴¹

19. Kao što je gore navedeno, izdavanje naloga *subpoena* može biti neprimjereno ako tražene informacije mogu da se pribave drugim sredstvima.⁴² Očekuje se da će ambasador Hall svjedočiti o svom sastanku s optuženim na Palama 30. jula 1995., nakon koga je na prijedlog ambasadora Halla, optuženi dozvolio prolaz konvoja sa hranom, kojem prethodno nije bilo dozvoljeno da uđe u Sarajevo.⁴³ Prema Zahtjevu, ambasador Hall bi takođe svjedočio o sastanku koji je dvije godine kasnije održan u Bledu, Slovenija, gdje je od jednog čovjeka koji je bio u Sarajevu 1995. čuo da je u Sarajevo propušten jedan konvoj s hranom negdje u vrijeme kad se sastao s optuženim.⁴⁴ Vijeće napominje da ništa ne ukazuje na to da je optuženi pokušao da pronade i/ili da kontaktira jednog ili više učesnika nekog od tih sastanaka da potvrdi da su ti razgovori vođeni. Prema tome, Vijeće smatra da se do dokaza koje bi pružio ambasador Hall može doći drugim sredstvima i da optuženi treba da ispita druge opcije prije nego što zatraži izdavanje naloga *subpoena* za ambasadora Halla. U skladu s tim, Vijeće napominje da je predloženo svjedočenje ambasadora Halla uglavnom slično dokumentarnim dokazima i svjedočenjima koji su već uvršteni u spis,⁴⁵ i da bi tužilaštvo razmislilo o mogućnosti da sporazumno prihvati neke dijelove predloženog svjedočenja ambasadora Halla, ako optuženi to želi.

20. Vijeće zaključuje da uslov da predloženi dokazi ne mogu da se pribave drugim sredstvima u ovom slučaju nije ispunjen. Prema tome, nema potrebe da Vijeće ulazi u diskusiju u vezi s tim da li je optuženi u ovom konkretnom slučaju ispunio druge uslove za izdavanje naloga *subpoena*.

21. Vijeće koristi ovu priliku da ponovi svoju zabrinutost u vezi s onim što izgleda kao praksa optuženog, naime da traži izdavanje naloga *subpoena* za svakoga ko je na neki način

---

⁴¹ Zahtjev, par. 5-7,9.

⁴² V. gore par. 16.

⁴³ Zahtjev, par. 12.

⁴⁴ Zahtjev, par. 13.

⁴⁵ Za dokaze u vezi s tim da je optuženi dozvoljavao ulaz humanitarne pomoći u Sarajevo i BiH uopšte, v. npr. John Wilson, T.3995 (21. juni 2010); P845 (Izveštaj UNPROFOR-a u vezi sa sastankom s Radovanom Karadžićem, 15. oktobar 1993.), str. 1; P890 (Nedjeljni izvještaj UNPROFOR-a o stanju (Sarajevo), 10. juni 1995., 10. juni 1995.), str. 1-3; P949 (Saopštenje vodstva SDS-a u vezi sa Sarajevskim aerodromom i dostavom humanitarne pomoći, 27. maj 1992.); P1029 (Izjava svjedoka Johna Wilsona od 4. novembra 2008.), par. 123.

povezan s predmetom, a ko nije spreman da saraduje s njim. S tim u vezi, Vijeće napominje da optuženi i njegovi pravni savjetnici ne treba da očekuju apsolutnu saradnju svih s kojima žele da razgovaraju ili da ih pozovu kao svjedoke, a ne treba ni da očekuju da je samo po sebi razumljivo da će se za te ljude izdavati nalozi *subpoena*. Vijeće još jednom podsjeća optuženog da se nalozi *subpoena* neće izdavati olako, te da njihovu upotrebu treba ograničiti i koristiti štedljivo kao metod posljednjeg sredstva za pribavljanje informacija koje su i u pravnom i u činjeničnom smislu relevantne i potrebne za njegov predmet.⁴⁶

V. Dispozitiv

22. Iz gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 54 Pravilnika, Pretresno vijeće ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 16. januara 2013.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

---

⁴⁶ Odluka po Zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* predsjedniku Karolosu Papouliasu, 23. oktobar 2012., par. 21; Odluka po Drugom zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* u svrhu rzkgovora s predsjednikom Billom Clintonom, 21. avgust 2012., par. 16;